

Duurzame mobiliteit

Diverser dan u denkt!

Over een eigen auto beschikken is enorm handig. Er zijn evenwel steeds meer alternatieven: carsharing, e-solex'en, Blue bike's, multimodaliteit,... en zelfs wanneer het bezit van een auto onvermijdelijk blijkt, bestaan er nog mogelijkheden om de impact ervan te beperken. Het resultaat van dergelijke bewuste mobiliteit mag er zijn: milieuvriendelijker, gezonder én goedkoper.

– Koen Vandepopuliere

We leggen dagelijks behoorlijke afstanden af. Het Vlaams Ministerie van Mobiliteit en Openbare Werken verrichte daaromtrent reeds viermaal een onderzoek. De laatste keer gebeurde dat in 2011. Toen bleek dat, tussen september 2009 en september 2010, de gemiddelde Vlaming ouder dan 6 jaar dagelijks zomaar eventjes 36,98 kilometer per dag aflegt. De manier waarop dat gebeurt, heeft een belangrijke impact op onze omgeving. Zo stoten voertuigen die veel fossiele brandstoffen nodig hebben, ook CO₂ uit, stikstofoxiden, vluchtige organische stoffen, fijn stof en zwaveldioxide. Deze emissie draagt bij tot de klimaatverandering, vorming van zure regen, afbraak van de ozonlaag en is bij inademing schadelijk voor de gezondheid. Gelukkig zijn er intussen heel wat oplossingen die toelaten de negatieve impact van ons mobiliteitsgedrag op milieu en gezondheid te matigen.

Benenwagen

Een Japans team onderzoekers, onder leiding van Dr. Yoshiro Hatano, toonde aan dat mensen die 10.000 stappen per dag zetten hun gezondheid fundamenteel verbeteren. Sedertdien ontstonden wereldwijd projecten die de bevolking wilden sensibiliseren op dergelijke wijze te bewegen. Ook in onze regio: het heet '10.000 stappen Vlaanderen'. Nodig blijkt het alleszins: de gemiddelde Vlaming zet slechts 4 à 6.000 stappen per dag; iemand met zittend werk vaak nog minder. Met alle gevolgen van dien (obesitas, diabetes, hart- en vaatziekten,...). Even te voet in de plaats van met de auto naar de plaatselijke bakker gaan, kan alleszins helpen tot de nodige beweging te komen. Bovendien is zo'n beslissing goed voor het milieu.

Fiets

Niet alleen 10.000 stappen kunnen worden gezet om de gezondheid fundamenteel te verbeteren; ook het equivalent van zo'n wandeling

is mogelijk. Zo zou 10 minuten fietsen overeenkomen met 1.500 stappen. Maar er zijn nog meer redenen om vaker voor de fiets te kiezen. Volgens het Vlaams Ministerie van Mobiliteit en Openbare Werken blijft 40% van onze verplaatsingen binnen 3 km; 52,5% ervan is korter dan 5 km, en 70 % korter dan 10 km. Dat zijn afstanden die relatief makkelijk per fiets kunnen worden afgelegd. Daarenboven is het aantal mogelijkheden om zich met dat vervoermiddel te verplaatsen de voorbije jaren snel toegenomen. Zo zijn er de vouwfietsen, die in een handomdraai tot een draagbaar pakketje kunnen worden gevouwen, en mee kunnen worden genomen in train, tram, bus,... Bakfietsen laten toe veel materiaal te vervoeren (zoals de boodschappen), kinderen naar school te fietsen,... In opkomst is ook het 'fietsdelen'. Zo zijn er intussen aan steeds meer Belgische stations fietsen te huur. Deze Blue-bike's zijn deelfietsen die aan 37 treinstations in heel België staan. Ideaal om na de treinreis snel ter plaatse te komen. Steeds vaker is fietsdelen ook mogelijk op diverse plaatsen in de stad: denken we maar aan de Villo's van Brussel, en aan de Velo's van Antwerpen. Andere, vergelijkbare initiatieven worden aangeboden door Fietshaven, Max Mobiel,...

e-Bike, e-Solex,...

Wie een jaartje ouder is geworden, moeite heeft met steile hellingen in de omgeving,... kan kiezen voor een fiets met elektrische trapondersteuning. Deze heeft een accu die in het frame is verstopt. De accu voedt een motor, die als het ware met de fietser meetrapt. Als de pedalen ronddraaien, ondersteunt het elektrische systeem deze beweging. Stopt het fietsen, dan zal de motor automatisch afslaan. Indien nog wat meer ondersteuning nodig is, kan worden gekozen voor een 'e-Solex'. Dat is als het ware een light-versie van de gewone bromfiets. Hij is uitgerust met een elektrische motor van 400 Watt. De afneembare accu is zo ontworpen dat ze gemakkelijk via een standaard stopcontact van 220V kan worden op-

Fietsdelen wordt hip!

Volgens sommigen evolueren we naar een vorm van 'wereldwijde carsharing'

geladen. Daarna kan de (geluidloze) tweewieler ongeveer anderhalf uur op maximumsnelheid (35 km/u) rijden. En indien ook de e-Solex niet voldoet, is de bromfiets natuurlijk een optie die nog steeds milieuvriendelijker is dan de auto...

Segway

Een 'Segway' is een vervoermiddel dat wordt aangedreven door twee elektromotoren, die met oplaadbare batterijen van energie worden voorzien. Hij ziet eruit als een traprede op twee wielen, met een rechtopstaande buis in het midden. De Segway rijdt maximaal 20 km/u. De persoon erop bestuurt het apparaat door het eigen lichaamsgewicht te verplaatsen. Deze tweewielers zijn in steeds meer steden te zien. Voorlopig zijn het doorgaans toeristen die ze huren, om daarmee de stad te bezichtigen.

Openbaar vervoer

De trein blijft één van de milieuvriendelijkste transportmiddelen. De bus is eveneens beter dan de auto, maar in de binnenstad is de tram meer geschikt. Deze heeft namelijk een grotere capaciteit, neemt minder ruimte in beslag en heeft minder energie nodig per reiziger-kilometer dan de bus. Bussen hebben bovendien veel sneller last van verouderingsverschijnselen. Een bus moet om de veertien jaar worden vervangen, maar een tram haalt vlot de dertig jaar, en kan dan nog renoveerbaar zijn. Overigens rijden alle trams van De Lijn op groene stroom, en zijn 74% van hun bussen uitgerust met een roetfilter.

Autodelen

We kunnen er niet omheen: soms blijkt een auto zeer nuttig, of zelfs onvermijdelijk. Maar ook dan geldt dat de ene keuze bewuster is dan de andere. Om te beginnen wordt het steeds minder nodig een auto te bezitten om er ook daadwerkelijk een te kunnen gebruiken. Zo kunnen we een carpooling organiseren van en naar het werk. Voorts neemt het aantal mensen toe dat eraan denkt, indien nodig, af en toe een auto te huren in plaats van er zelf een te bezitten. Daardoor kunnen ze namelijk steeds kiezen voor het model dat hen het meest geschikt lijkt, zoals een klein type wanneer het belangrijk is makkelijk te kunnen parkeren, een break wanneer veel materiaal de koffer in moet, ... Bijkomend voordeel is dat de meeste verhuurde voertuigen jong zijn, wat impliceert dat ze minder CO2 uitstoten dan oudere wagens. Maar het delen van auto's kan op nog andere manieren. Bijvoorbeeld via Cambio, dat auto's op verschillende plaatsen ter beschikking stelt van de leden van de organisatie. En dan zijn er nog Autopia en Dégage, die niet alleen aan hun leden de kans geven auto's te gebruiken, maar ook aan bezitters ervan de mogelijkheid geeft deze uit te lenen, tegen een vergoeding. Volgens sommigen zullen deze tendensen dermate ingrijpend blijken dat we eigenlijk evolueren naar een vorm van 'wereldwijde carsharing': zo huren ook bij aankomst in het verre buitenland mensen vaak een auto om zich daar vlotter te kunnen verplaatsen.

Autobezit

Als we dan toch een auto dienen te kopen, kiezen we uiteraard best voor een van de minst energieverslindende modellen. Om te beginnen, een wagen die overeenstemt met onze werkelijke noden: kijk daartoe naar het aantal personen dat u meestal vervoert, het gemiddelde aantal kilometer dat u per jaar aflegt en de omvang van de ladingen. Want hoe zwaarder en krachtiger een auto, hoe meer energie hij verbruikt. Het is niet nodig een monovolume te kopen wanneer er zelden meer dan vier personen in die auto meerijden. Merk ook op dat, sinds 2006, elke nieuwe auto een energielabel moet dragen dat zijn verbruik en CO2-uitstoot aangeeft.

Ecodriving

Indien het toch onvermijdelijk blijkt de auto te nemen, kan u aardig wat brandstof besparen (en minder CO2 uitstoten) door het volgen van enkele tips. Ze kwamen aan bod tijdens een seminar van FIA (Fédération Internationale de l'Automobile).

- ▶ Zorg dat uw auto goed wordt onderhouden en controleer regelmatig het oliepeil.
- ▶ De bandenspanning daalt gemiddeld tussen de 10 à 20 kPa (0,1-0,2 bar) per maand. Wanneer deze 50 kPa (0,5 kg/cm²) te laag is, verhoogt het brandstofverbruik met 2 % in stedelijk en 4 % in landelijk gebied. Controleer uw banden dan ook maandelijks.
- ▶ Vervoer niet meer gewicht dan nodig. In een middelgrote auto heeft elke 50 kg extra gewicht 3 % meer brandstofverbruik tot gevolg.
- ▶ Vermijd bagagerekken op het dak: het brandstofverbruik kan er 10 % tot 20 % door stijgen.
- ▶ Wanneer in een rit van één uur 10 minuten overbodig is gereden, komt dat neer op 14 % meer brandstofverbruik. Zorg er dus voor uw trip goed is gepland, en gebruik een GPS.
- ▶ Rijden met open raam bij hogere snelheden verhoogt het brandstofverbruik al gauw met 10 %.
- ▶ Als de temperatuur buiten 25°C is, verhoogt het gebruik van de airco het brandstofverbruik met 12 %. Schakel de airconditioning dan ook enkel aan als dat nodig is. Wanneer u traag rijdt, kan het beter zijn een raam open te zetten.
- ▶ Bij de hedendaagse auto's is het opwarmen van de motor enkel nuttig als het heel koud is. Niet te snel rijden kort na het vertrek kan wel zinvol zijn.
- ▶ Schakel de motor uit zodra u meer dan een minuut stilstaat.
- ▶ Telkens u versnelt of plotseling remt, verbruikt uw motor meer brandstof. Daarom is het beter te rijden met een gelijkmatige en aangepaste snelheid. Kijk zover mogelijk vooruit, zodat u niet onnodig hoeft te stoppen en op te trekken. Het vermijden van bruusk remmen zorgt voor 2 % besparing. In dat verband is bumperkleven eveneens af te raden, want deze rijstijl impliceert frequent versnellen, vertragen, ... en resulteert in een meerverbruik van 2 % in stedelijke en 6 % in voorstedelijke gebieden.
- ▶ Als u optrekt, schakelt u best zo snel mogelijk naar de hogere versnellingen over, want daar wordt minder brandstof verbruikt. Hou het toerental van de motor laag.

De emissieniveaus zijn ingedeeld in zeven categorieën die worden voorgesteld met letters en kleuren, gaande van rood tot groen. Auto's uit de klasse A (donkergroen) zijn het zuinigst en het minst vervuilend.

Multimodaliteit

Onder het motto 'varieer in het verkeer' kiezen steeds meer mensen voor formules als: met de fiets, bus, tram of auto naar het station, van daar met de trein en dan te voet, met de fiets, tram of bus tot de bestemming. Verschillende vervoerswijzen worden gecombineerd: 'multimodaliteit,' heet dat. En ook dat is een transportwijze die gezonder en milieuvriendelijker is dan louter voor de (eigen) wagen te kiezen. Kortom: we leven in een maatschappij waar steeds meer keuzes mogelijk zijn. Ook inzake mobiliteit...